TØI-rapport 843/2006
Forfatter: Aslak Fyhri
Oslo 2006, 58 sider

Sammendrag:

Rødsmoen øvingsområde i Rena - etterundersøkelse

Bakgrunn

I forbindelse med etableringen av Rødsmoen øvingsområde på Rena har Forsvaret ønsket å etterprøve støyvirkningene av aktiviteten. Transportøkonomisk institutt har hatt i oppgave å kartlegge folks holdninger til bomiljøet og til ulike miljøbelastninger i områdene rundt Rødsmoen.

Undersøkelsesopplegget omfatter en før-, mellom- og etterundersøkelse. Førundersøkelsen, som kartla forholdene før selve øvingsaktivitetene tok til, ble gjennomført i oktober måned 1996. I 1999 ble det gjennomført en mellomundersøkelse, som dels så på folks reaksjoner på øvingsvirksomheten underveis, og dels så på holdninger til etableringen av Regionfelt Østlandet på Gråfjell.

Etterundersøkelsen som rapporteres her, ble gjennomført i mai 2005. Formålet med denne undersøkelsen er å se på folks reaksjoner når øvingsvirksomheten har kommet i gang og har nådd et normalt aktivitetsnivå. I tillegg så vi på folks holdninger til regionfelt Østlandet, og deres friluftaktiviteter i området. Denne rapporten beskriver resultater fra sluttundersøkelsen, endringer fra forrige undersøkelse og gjengir spørreskjemaet som er benyttet.

Metode

Miljøundersøkelsen ble foretatt per telefon og via internett. Utvalget omfattet beboere i områdene Kilde/Hovdmoen/Deset (vest og nord for Rena leir og øvingsområdet), Haugedalen/Rød (øst for øvingsområdet), Osen (sør og øst for det nye regionfeltet på Gråfjell) og Rena Sentrum. Med 228 gjennomførte intervjuer var frafallet på hele 70 prosent. Spørsmålene som ble stilt, var de samme som ble stilt i de foregående undersøkelsene, noe som gir mulighet for å sammenligne svarene over tid. En utfordring ved slike sammenligninger er imidlertid i hvilken grad respondentene kommer fra omtrent de samme delområdene.

Rapporten kan bestilles fra:
Transportøkonomisk institutt, Postboks 6110 Etterstad, 0602 Oslo
Telefon: 22 57 38 00 Telefax: 22 57 02 90

Økt støyplage fra Forsvarets aktiviteter

Alt i alt ser det ut til at folk opplever miljøet i Åmot kommune som bra. Ikke uventet opplever folk som bor i kommunen i liten grad miljøbelastninger og ulemper fra vegtrafikken sammenlignet med situasjonen i norske byer og tettsteder.

Fly- og helikoptertrafikk er den av Forsvarets støyaktiviteter som plager flest av beboerne. 16 prosent av de spurte i 2005 oppga at de er meget/en del plaget av slik støy. Plagen fra denne støyen og andre av Forsvarets støyaktiviteter har hatt en signifikant økning, både siden 1996, og siden 2002. Det er vanskelig å vurdere hvor stort problem støyen har blitt for beboerne. På den ene siden har det vært en klar økning i støyplagen, fra et relativt lavt nivå. På den annen side er støyproblemene i kommunen fortsatt lave, sammenlignet med de man normalt opplever i et boligområde i en norsk by. Tilsvarende tall finnes ikke fra andre rurale områder i Norge, så det er ikke mulig å sammenligne med andre spredtbygde strøk.

Holdninger til Forsvaret og øvingsvirksomheten

Folks holdninger til øvingsområdet på Rødsmoen (Rena leir) bedret seg betydelig fra 1996 til 1999. Siden den gang har det ikke vært noen endringer, men et flertall (64 prosent) av de spurte er fortsatt positive til etableringen av øvingsområdet.

Et mindretall, 20 prosent, av de spurte mener Forsvaret gjør for lite for å unngå at øvingsvirksomheten får negative følger. Dette er flere enn det var i 1999, og kan ha sammenheng med at flere av de spurte nå også opplever plagsom støy fra Forsvarets øvingsvirksomhet.

Når det gjelder Regionfelt Østlandet (RØ) på Gråfjell, er befolkningen mer negative enn de er til Rødsmoen. En fjerdedel av de spurte mener etableringen av RØ blir negativ for Åmot kommune. Dette er allikevel en signifikant reduksjon fra 1999, da så mange som 38 prosent var negative. Folk i Rena sentrum og vest i bygda er signifikant mer positive til regionfeltet enn folk som bor nærmere det kommende øvingsområdet (Osen, Haugedalen og Deset).

Konsekvenser for friluftsliv

20 prosent av de spurte mener etableringen av RØ kommer til å begrense deres mulighet til å drive friluftsliv. Blant de som har et høyt nivå av friluftsaktiviteter, er andelen som er bekymret for dette høyere (34 prosent).

Copyright © Transportøkonomisk institutt, 2006
Denne publikasjonen er vernet i henhold til Åndsverkloven av 1961